

УДК 373.31(410)(045)

*Леніна Задорожна-Княгницька, кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри педагогіки та освіти*

*Юлія Мінаєва, магістрант спеціальності “Менеджмент (Управління навчальним закладом)”
Маріупольського державного університету*

КУРИКУЛУМ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У статті розглянуто особливості змісту Національного курикулуму Великої Британії як основної одиниці освітнього процесу. Розкрито сутність компетентнісної зорієнтованості курикулуму в межах інтеграції обов'язкових предметів, кросскурикулярних складників та необов'язкових програм. Схарактеризовано кросскурикулярний складник, що реалізується через необов'язкову програму навчання (“Особистісна, соціальна освіта, основи здоров'я та економічних знань”) та його результуючі складові (загальні навички). Викладено результати аналізу змісту історії як одного з предметів Національного курикулуму початкової освіти на першому ключовому етапі навчання.

***Ключові слова:** курикулум, ключовий етап, компетентність, основні предмети, базові предмети, кросскурикулярна складова.*

Таб. 1. Літ. 11.

*Ленина Задорожная-Княгницкая, кандидат педагогических наук, доцент,
заведующая кафедрой педагогики и образования*

*Юлия Минаева, магистрант специальности “Менеджмент (Управление учебным заведением)”
Маріупольского государственного университета*

КУРРИКУЛУМ ДЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ: ОПЫТ ВЕЛИКОБРИТАНИИ

В статье рассмотрены особенности содержания Национального куррикулума Великобритании как основной единицы образовательного процесса. Раскрыта сущность компетентностной ориентированности курикулума в рамках интеграции обязательных предметов, кросскурикулярных составляющих и необязательных программ. Охарактеризована кросскурикулярная составляющая, которая реализуется через необязательную программу обучения (“Личностное, социальное образование, основы здоровья и экономических знаний”) и его результирующие составляющие (общие навыки). Изложены результаты анализа содержания истории как одного из предметов Национального куррикулума начального образования на первом ключевом этапе обучения.

***Ключевые слова:** куррикулум, ключевой этап, компетентность, основные предметы, базовые предметы, кросскурикулярная составляющая.*

*Lenina Zadorozhna-Knyahnytska, Ph.D.(Pedagogy), Associate Professor,
Head of the Pedagogy and Education Department*

*Yuliya Minayeva, Master Student of the specialty
“Management (the Administration of an Educational Institution)”
Mariupol State University*

CURRICULUM FOR THE PRIMARY SCHOOL: THE EXPERIENCE OF GREAT BRITAIN

The peculiarities of the content of the National Curriculum of Great Britain as the basic unit of the educational process are considered in the article. The essence of the competency-oriented curriculum in the integration with the core subjects, the cross-curricular components and non-core foundation programmes is revealed. The content of the cross-curricular component, which is realized through the optional training programme (Personal, Social, Health Education, Economics), is analysed. It is indicated, that the training programmes within the curriculum determine the content of education for each subject and the stage of learning, and the final learning objectives set the expected standards of pupils' progress in the form of description the levels of increasing the complexity at the end of the key stages. The essence of the core and foundation subjects, that make up the purpose of preparing as a general level of knowledge, the skills and abilities, which a pupil have to achieve at each subject at the appropriate key stage according to the National Curriculum, is revealed. The content of history as one of the subjects of primary school within the first key stage is analysed, the tasks and the purpose of studying this subject (i.e. to form the pupils' ability to ask the essential questions, to think critically, to weigh the evidence, to provide arguments, to see the perspective of historical events, to formulate the opinions, to understand their own identity within the social challenges of time), are determined. It is noted, that teaching history as a subject is not of a narrative nature: it is formulated as a reference point for the teacher by way of description of pupil's cognitive actions. The attention is focused on the presence of the explicit

educational component of the National Curriculum, thus, mastering the content of history as a school subject, in particular, provides the moral, spiritual, social and cultural development of pupils. The analysis of the content of the National Curriculum of the UK gives the grounds to conclude that teaching pupils at elementary school according to it, favours the formation of the intellectual and practical skills and abilities and the acquisition of the most important life experience. The key objective is to develop the pupils' ability to provide some practical activity by means of the content of the subjects and the child's overall development.

Keywords: *a curriculum, the key stage, a competence, the core subjects, the foundation subjects, the cross-curricular component.*

Постановка проблеми. В умовах оновлення національної української школи, визначення шляхів реформування загальної середньої освіти особливої значущості набуває її початкова ланка. У Концептуальних засадах реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” (2016) в межах комплексу вимог, яким має відповідати початкова школа, особлива увага звертається на інтеграцію змісту споріднених предметів, обмеження обсягу домашніх завдань, запровадження предметного навчання, зв’язок вивченого з практичним життям. Йдеться про формування нових підходів до розробки й запровадження стандартів початкової освіти, навчальних планів, переорієнтацію їх нормативної спрямованості.

У зазначеному контексті набуває актуальності вивчення й раціональне використання педагогічного досвіду провідних країн світу, зокрема Великої Британії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації та здійснення освіти у Великій Британії розглядаються сучасними науковцями у наступних контекстах: аналіз сучасної середньої та середньої спеціальної освіти в Англії (А. Барбаріго), дослідження особливостей організації дошкільної освіти і виховання (В. Вейзер), сучасної освітньої системи країн, що входять до Об’єднаного Королівства (С. Старовойт, Т. Гаврильчук, І. Попова), розкриття сутності й змісту стандартизації початкової освіти (Л. Заблоцька, Н. Недял), побудова курикулуму початкової школи (І. Борисенко).

Аналіз праць зазначених науковців засвідчив, що в сучасній вітчизняній науці бракує досліджень, в яких би цілеспрямовано розкривалися проблеми організації та здійснення початкової освіти у Великобританії, формування її змісту.

Мета статті – висвітлити особливості структури й змісту курикулуму як основної одиниці освітнього процесу (курсу навчання, навчального плану, програми вивчення дисципліни чи предмету [2]) для початкової школи, що діє у Великій Британії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Курикулум являє собою багатоаспектне поняття, що поєднує прогностичний, змістовий та

процесуальний компоненти. Його теоретичні засади базуються на чіткому визначенні навчально-виховних завдань освітнього процесу в межах визначеного часу, на комплексі педагогічних принципів (інтегративності, міждисциплінарності, варіативності).

Найважливіші відмінності курикулуму від традиційних підходів до навчального процесу полягають у тому, що шкільний курикулум залучає увесь навчальний та життєвий досвід, який кожна школа повинна надавати своїм учням. За своїм призначенням він повинен відповідати на зміни та нові виклики життя й професійної діяльності у XXI ст., має відображати потреби суспільства в готовому продукті системи освіти – випускнику. Тому найбільша увага у змісті курикулуму приділяється формуванню якостей характеру (рішучості, адаптивності, впевненості в собі, здатності до ризику тощо), практичних умінь та навичок, особливо здатності здійснювати ефективну комунікацію, творчого мислення, вміння здобувати знання, розуміння сутності глобальних питань життєдіяльності суспільства та можливостей їх вирішення [6].

У розкритті сутності й змісту курикулуму для початкової школи слід звернути увагу на ту обставину, що кожна з чотирьох частин Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії має свою систему освіти, яка формувалася під впливом політичних, культурних і релігійних процесів розвитку країни. Характеризуючи курикулум початкової школи у Великій Британії, І. Борисенко зазначає, що процес його розбудови має культурно-історичні витоки і здійснюється протягом довгого часу, визначається вимогами суспільства, окреслюється актуальними проблемами певного відрізка часу, враховує національні традиції та вікові особливості, ґрунтується на педагогічній спадщині освітньої системи країни та досвіді світової педагогічної думки [2].

Фактично слід говорити про три системи освіти: Англії та Уельсу, Шотландії, Північної Ірландії, які, проте, мають багато спільних рис, що відображаються у відповідності змісту початкової освіти курикулуму, прийнятому на більшості територій Великої Британії. У зазначеному контексті акцентуємо увагу на

взаємозв'язку Національного курикулуму (National Curriculum), дія якого поширюється на Англію, Уельс і Північну Ірландію, та Курикулуму для досконалості (Curriculum for Excellence) Шотландії, освітня система якої розвивається відносно самостійно [1].

Однією з теоретичних проблем курикулуму є його поділ на різні типи, для класифікації яких британські та американські вчені використовують поняття “модель”, під якою розуміють рамковий формат дизайну, розроблений з урахуванням особливих потреб, контексту навчання та його цілей [2]. Науковцями використовується така класифікація зазначених моделей:

- курикулум як засіб передачі знань, як кінцевий продукт, як процес, як практика (М. Сміт);
- курикулум як зміст, як процес, як продукт (А. Келлі);
- предметно-зорієнтований, суспільно-зорієнтований, дитино-зорієнтований (Д. Лотон);
- змісто-орієнтований, ціле-орієнтований, процесо-орієнтований (А. Росс, К. Річардс) [2; 8; 9, 97; 10].

Зазначимо, що такий поділ є досить умовним, оскільки курикулум поєднує у собі названі вище типи, що складають його органічну єдність.

Структура Національного курикулуму містить у собі обов'язкові предмети, кроскурикулярні складники (“метатеми” (надтеми) або “виклики, що стоять перед суспільством сьогодні, з суперечностями розв'язання яких варто допомогти дітям”) та обов'язкові програми. В його основу покладено набір обов'язкових (core subjects) і базових (non-core foundation) предметів, що складають “attainment target” “мету підготовки (загальний рівень знань, умінь та навичок, яких має досягти учень із кожного предмета на відповідному ключовому етапі згідно із Національним курикулумом) [3]. У процесі розгляду його сутності й змісту варто говорити про “цілісний курикулум”, який, за В. Келлі, охоплює не лише знання, що транслуються через навчальні предмети, а й досвід, отриманий учнями в процесі навчання.

Отже, саме курикулум уможливорює трансляцію учням знань, розвиток навичок та формування цінностей, необхідних для реального життя і практики здорової поведінки і, як наслідок, формує компетентність, що є інтегрованою характеристикою якості особистості, результативним блоком, сформованим через досвід, знання, вміння, ставлення, поведінкові реакції, на основі комбінації взаємовідповідних пізнавальних відносин і практичних навичок, цінностей, емоцій, знань та вмінь тощо.

Відповідно, компетентнісна зорієнтованість курикулуму передбачає, що результатом його трансляції є формування ключових компетентностей, які визначаються як набір життєво необхідних для навчання, кар'єри та особистісного розвитку індивідуума вмінь [5].

Структуру Національного курикулуму представлено в таблиці 1.

Як видно з таблиці, різниця між основними та базовими предметами полягає в тому, що основні навчальні дисципліни є постійними для кожного класу. Базові – варіюються та не входять до змісту навчання у межах певного ключового етапу. Знання з визначених предметів можуть транслюватися учням у вигляді вивчення окремого предмета, на основі інтегрованого підходу або у вигляді міждисциплінарної теми. Однак, зміст кожного з навчальних предметів курикулуму описується у вигляді системи, складовими якої є загальна мета й завдання дисципліни, опис її змісту й змісту освітніх досягнень учнів.

Кроскурикулярний складник реалізується через обов'язкову програму навчання (“Особистісна, соціальна освіта, основи здоров'я та економічних знань”) та містить у собі 2 розділи, що мають назви “Особистісний добробут” та “Фінансова спроможність”. Однак, так звана “необов'язковість” програми не означає, що її можна вилучити з курикулуму, а лише передбачає можливість чітких вказівок щодо розподілу годин на викладання конкретних тем, відсутність державних робочих програм та чітких методичних рекомендацій щодо їх вивчення.

Зміст зазначеної вище програми конкретизується у таких темах: “Здорове харчування”, “Безпека життєдіяльності”, “Важливість рухової активності”, “Психоемоційні аспекти навчання”, “Просвіта для запобігання вживання наркотичних речовин”. Їх викладання забезпечує формування в учнів загальних навичок (generic skills), які фактично є кроспредметними, трансверсійними (transferable skills) компетентностями, що формуються в межах інтеграції зазначених тем і визначаються рамкою “Розвиток особистісних навичок, вміння вчитися та критично мислити” (Personal, learning, and thinking skills). Сформованість в учнів здатностей, визначених цією рамкою, є невід'ємною умовою отримання диплома.

Таким чином, комплекс загальних навичок національного курикулуму охоплюють такі вміння:

- ефективно спілкуватися;
- самостійно навчатися та розв'язувати проблеми;

Таблиця 1.

Структура Національного курикулуму

	Ключовий етап 1	Ключовий етап 2	Ключовий етап 3	Ключовий етап 4
Вік дитини	5 – 7	7 – 11	11 – 14	14 – 16
Рік навчання	1 – 2	3 – 6	7 – 9	10 – 11
Основні предмети (core subjects)				
Англійська мова	✓	✓	✓	✓
Математика	✓	✓	✓	✓
Природознавство	✓	✓	✓	✓
Базові предмети (foundation subjects)				
Мистецтво та дизайн	✓	✓	✓	
Громадянство			✓	✓
Комп'ютерінг	✓	✓	✓	✓
Дизайн і технології	✓	✓	✓	
Мови		✓	✓	
Географія	✓	✓	✓	
Історія	✓	✓	✓	
Музика	✓	✓	✓	
Фізичне виховання	✓	✓	✓	✓

- працювати в команді;
- креативно мислити;
- обмірковувати вивчене;
- керувати собою [5].

Навчальні програми у межах курикулуму визначають зміст освіти для кожного предмету й етапу навчання, а кінцеві навчальні цілі задають очікувані стандарти успішності школярів у вигляді опису рівнів зростаючої складності в кінці ключових етапів. На розсуд кожної конкретної школи залишається вибір способу реалізації свого навчального плану та забезпечення реалізації навчальних програм [4].

Особливо значущою у зазначеному контексті є діяльність учителя, на якого покладаються обов'язки прийняти рішення щодо кінцевої мети навчання школяра на кожному етапі, вибору того опису рівня зростаючої складності, який найкраще відповідає показникам учня. Самі описи рівнів не призначені для оцінювання конкретних робіт, вони допомагають учителеві побудувати цілісну картину успішності учня за певний період часу і в різноманітних контекстах. Вчителі зобов'язані щорічно звітувати перед батьками про досягнення дітей. Описи рівнів можуть послужити як основа

для характеристики прогресу учнів. Питання, що стосуються офіційного обов'язкового оцінювання успішності в кінці кожного етапу навчання, детально висвітлюються в щорічних буклетах, які випускаються Департаментом кваліфікацій і оцінювання.

Проаналізуємо зміст історії як одного з предметів Національного курикулуму початкової освіти у межах першого ключового етапу.

У змісті Національного курикулуму зазначено, що мета вивчення історії полягає у формуванні в учнів здатності задавати суттєві питання, критично мислити, зважувати докази, наводити аргументи, бачити перспективу розвитку історичних подій, формулювати судження; у забезпеченні формування розуміння складності життя людей, процесів змін, різноманітності спільнот і соціально-культурних відносин між ними; у формуванні власної ідентичності в межах суспільних викликів часу [7].

Зазначена мета реалізується через виконання завдань формування комплексу знань, умінь та навичок, найбільш значущими з яких постають наступні:

- знання та розуміння окремих подій в історії

країни як єдиного, хронологічного процесу – з найдавніших часів до наших днів;

- знання й розуміння важливих аспектів світової історії (виникнення та розвиток стародавніх цивілізацій; утворення та занепад імперій; характерні риси історично складених неєвропейських спільнот та етнічних груп; досягнень та катастроф людства);

- усвідомлене розуміння сутності й змісту абстрактних історичних понять “імперія”, “цивілізація”, “парламент”, “селянство” тощо;

- розуміння понять, що відображають соціально-історичний розвиток людства (безперервність, історичні зміни, причини, наслідки, передумови, подібності, відмінності, значущість подій тощо) та їх цілеспрямоване й свідоме використання для опису конкретної епохи з її багатоманітними соціальними зв'язками й залежностями, розуміння загальних рис, взаємозалежностей між фактами історії для здійснення аналізу й формулювання обґрунтованих висновків щодо історичних подій у межах країни та світу;

- розуміння методів історичного дослідження, уміння аналізувати історичні події з різних точок зору, обирати докази для виправдання або засудження діяльності історичних постатей, усвідомлення неоднозначності оцінки історичних подій;

- наявність ретроспективного мислення, що дозволяє розуміти історичні події в різних контекстах їх вивчення, зв'язків між локальною, регіональною, національною та світовою історією, між культурною, економічною, військовою, політичною, релігійною та соціальною історією, окремими подіями та довгостроковими суспільно-історичними процесами [7].

Викладення змісту історії як навчального предмету в Національному курикулумі не носить наративного характеру: він формулюється, як орієнтир для вчителя у вигляді опису пізнавальних дій учня. Зокрема зазначається, що на уроках історії учні повинні поповнювати знання про минуле, знати хронологію основних історичних подій, особливості життя людей протягом різних історичних періодів, використовувати у мовленні широкий словниковий запас та демонструвати знання історичних термінів, формулювати питання за змістом теми й відповідати на них, розуміти сутність деяких методів дослідження історичних подій.

Характерною особливістю Національного навчального плану є чітко виражена виховна складова: зокрема, оволодіння змістом історії як навчального предмету, забезпечує моральний,

духовний, соціальний та культурний розвиток школярів.

Духовний розвиток учня містить у собі зростання самосвідомості, особистих унікальних можливостей; розуміння своїх сильних сторін і недоліків; усвідомлення бажання прагнути до досягнення поставлених цілей, свого місця в світі, призначення в житті; оволодіння знаннями, навичками, якостями, необхідними для розвитку духовного життя, що виходить за рамки підтримки матеріального існування.

Моральний розвиток учня пов'язаний з набуттям ним розуміння про добро і зло, моральний конфлікт, турботу про оточуючих, прагнення робити правильні вчинки; формування здатності звітуватися перед собою про наслідки своїх вчинків, вибачати себе й інших; формуванням умінь, навичок, знань, необхідних для прийняття відповідальних моральних рішень та вироблення поведінки, адекватної до них.

Соціальний розвиток передбачає набуття дитиною розуміння своїх обов'язків і прав як члена сім'ї та спільноти (місцевої, національної й глобальної), здатності взаємодіяти з оточуючими і працювати в команді в ім'я спільної мети; демонстрацію учнем наявності почуття приналежності й зростаючого бажання участі у громадському житті; оволодіння знаннями, навичками, якостями, необхідними для реалізації активної життєвої позиції.

Культурний розвиток школяра пов'язаний з набуттям ним розуміння культурних традицій і здатності розуміти партнера по спілкуванню у межах полікультурного комунікаційного простору; вихованням поваги до власної культури й історії, культури й історії інших народів; формуванням умінь, навичок, знань, необхідних для розуміння культури, усвідомлення її значущості, внесення особистого вкладу в її розвиток [4].

Висновки. Отже аналіз змісту Національного курикулуму Великої Британії показав, що у межах навчання дітей у початковій школі у відповідності до нього формуються інтелектуальні та практичні вміння й навички, набувається найважливіший життєвий досвід. Його ключовим завданням є формування в учнів початкової школи спроможності до забезпечення практичної діяльності засобами змісту навчальних предметів та всебічного розвитку дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисенко І. В. Особливості курикулуму початкової освіти Шотландії [Електронний ресурс] / І. В. Борисенко // Порівняльно-

педагогічні студії. – 2013. – № 4(18). – Режим доступу: [file:///C:/Users/USER/Downloads/44058-87863-1-SM%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/USER/Downloads/44058-87863-1-SM%20(1).pdf).

2. Борисенко І. В. Теоретичні засади побудови кyuрикулуму початкової школи Великої Британії [Електронний ресурс] / І. В. Борисенко. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_97/Borys.pdf.

3. Заблоцька Л. Стандартизація змісту початкової освіти у Великій Британії [Електронний ресурс] / Л. Заблоцька // Порівняльно-педагогічні студії 2012. – № 3(13), – Режим доступу: <file:///C:/Users/USER/Downloads/18796-28204-1-SM.pdf>.

4. Национальный учебный план в Великобритании [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/natsionalnyy-uchebnyy-plan-v-velikobritanii-per-s-angl-a-pinskoj/>.

5. Оржеховська О. Компетентнісна зорієнтованість кyuрикулуму Великої Британії щодо формування здорового способу життя школярів [Електронний ресурс]. / О. Оржеховська // Порівняльно-педагогічні студії. – 2014. – № 1 (19). – Режим доступу: <file:///C:/Users/USER/Downloads/50166-99794-1-SM.pdf>.

6. Ройл Д. Рамкові основи змісту освіти: досвід Великої Британії та Шотландії / Д. Ройл // Освіта. ua. 30.03.2003

7. National curriculum: primary curriculum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gov.uk/government/publications/national-curriculum-in-england-primary-curriculum/>.

8. Richards C. Primary Education at the Hinge of History / Colin Richards. – London: Routledge, 1999. – 192 p.

9. Ross A. Curriculum: Construction and Critique / Alistair Ross. – London: Falmer Press Ltd., 2000. – 201 p.

10. Smith M. K. Curriculum Theory and Practice [Електронний ресурс] / М. К. Smith // The Encyclopedia of Informal Education, 2000. “ Режим доступу: www.infed.org/biblio/b-curric.htm.

REFERENCES

1. Borysenko, I. V. (2013). *Osoblyvosti kurykulumu pochatkovoї osvity Shotlandii* [Peculiarities of

Curriculum of Primary Education of Scotland]. *Porivnialno-pedahohichni studii*, № 4(18). Available at: [file:///C:/Users/USER/Downloads/44058-87863-1-SM%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/USER/Downloads/44058-87863-1-SM%20(1).pdf) [in Ukrainian].

2. Borysenko, I. V. *Teoretychni zasady pobudovy kurykulumu pochatkovoї shkoly Velykoї Brytanii* [The Theoretical Framework for Designing Curriculum of Primary School of Great Britain]. Available at: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_97/Borys.pdf [in Ukrainian].

3. Zablotska, L. (2012). *Standartyzatsiia zmistu pochatkovoї osvity u Velykii Brytanii* [The Standardization of the Content of Primary Education in Great Britain]. *Porivnialno-pedahohichni studii*, No 3(13). Available at: <file:///C:/Users/USER/Downloads/18796-28204-1-SM.pdf> [in Ukrainian].

4. Natsionalnyy uchebnyy plan v Velikobritanii [National Curriculum in Great Britain] [Electronic resource]. Available at: <http://cyberleninka.ru/article/n/natsionalnyy-uchebnyy-plan-v-velikobritanii-per-s-angl-a-pinskoj/> [in Russian].

5. Orzhekhovska, O. (2014). *Kompetentnisna zoriientovanist kurykulumu Velykoї Brytanii shchodo formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia shkolariv* [Competence Orientation of Curriculum of Great Britain for Students' Healthy Lifestyle]. *Porivnialno-pedahohichni studii*, no 1 (19). Available at: <file:///C:/Users/USER/Downloads/50166-99794-1-SM.pdf> [in Ukrainian].

6. Roil, D. (2003). *Ramkovi osnovy zmistu osvity: dosvid Velykoї Brytanii ta Shotlandii*. [Frame Content-Based Education: the Experience of Great Britain and Scotland]. *Osvita v Ukraini*, 30 berez. [in Ukrainian].

7. National Curriculum: Primary Curriculum. Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/national-curriculum-in-england-primary-curriculum/>.

8. Richards, C. (1999). *Primary Education at the Hinge of History*. London: Routledge, 192 p.

9. Ross, A. (2000). *Curriculum: Construction and Critique*. London: Falmer Press Ltd., 201 p.

10. Smith, M. K. (2000). *Curriculum Theory and Practice*. The Encyclopedia of Informal Education. Available at: www.infed.org/biblio/b-curric.htm

Стаття надійшла до редакції 01.04.2017

“Освіта повинна бути істинною, повною, ясною і міцною”.

Уисур Аль-Маалі (Кей Кабус)
персидський письменник